

TIE NÄYTTÖTUTKINTOON

Käytännönläheinen opiskelijan opas

Porvoon Kauppaoppilaitos Yrityspalvelu Företagsservice
Opistokuja 1, 06100 Porvoo
www.pkol.fi 019- 5740700 yp@pkol.fi

Opas on tarkoitettu opiskelemaan aikoville tai jo opintojaan suorittaville. Oppaaseen on koottu kaikki tärkeimmät asiat, jotka on hyvä tietää näyttötutkinnoista. Oppaan tavoite on tehdä näyttötutkintojärjestelmää tunnetuksi ja antaa kaikki tarvittava tieto ymmärrettävästi.

Sisältö:

Näyttötutkinto- mikä se on	s. 3
Näyttöympäristö	s. 3
Ammatillinen perustutkinto	s. 3
Ammattitutkinto	s. 3
Erikoisammattitutkinto	s. 3
Henkilökohtaistaminen	s. 3
Miksi tutkinto on tärkeä	s. 4
Tietopuolinen opetus	s. 4
Oppisopimus	s. 4
Omaehtoinen koulutus	s. 4
Tutkintomaksu	s. 4
Muut opiskelijamaksut	s. 4
Ammattitaidon arviointi/tutkintotilaisuus	s. 5
Arviointikeskustelu	s. 5
Tutkintotoimikunta	s. 5
Koulutusrahasto	s. 5
Tutkintotodistus	s. 5
Erilainen oppija ja näyttötutkinnot	s. 6
Maahanmuuttajien koulutus	s. 6
Aikuisten opinto – ohjaus	s. 6

Näyttötutkinto- Mikä se on?

Näyttötutkinto on asiakaslähtöinen ja joustava tapa opiskella. Se on suunnattu pääasiassa aikuisille. Ammattitaito hankitaan ja osoitetaan aidoissa työelämän tilanteissa. Tutkinnon suorittamisessa otetaan huomioon aikaisempi työkokemus, koulutus ja muu asiaan liittyvä osaaminen. Kaikki ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot voidaan suorittaa näyttötutkintoina.

Näyttöympäristö

Näyttöympäristö on työ- tai toimintaympäristö, jossa riittävä ammattitaito pystytään osoittamaan. Ammattitaitovaatimukset on listattu kunkin ammattialan tutkinnon perusteissa. Koulutuksen järjestäjä ottaa kantaa näyttöympäristön sopivuuteen.

Ammatillinen perustutkinto

Ammatillisten perustutkintojen laajuus on 120 opintoviikkoa eli 3 vuotta. Perustutkinnon suorittaminen näyttötutkintona kestää yleensä kuitenkin vähemmän aikaa, koska aiempi osaaminen otetaan huomioon! Arviointiasteikko perustutkinnoissa on 3-1 (3 kiitettävä, 2 hyvä, 1 tyydyttävä) Esimerkki perustutkinnosta on liiketalouden perustutkinto (merkonomi).

Ammattitutkinto

Ammattitutkinnossa osoitetaan alan ammattilaiselta edellytettävä ammattitaito. Henkilö, jolla on jo ammattialan perustutkinto tai sitä vastaavat tiedot ja lisäksi noin kolmen vuoden työkokemus, pystyy suorittamaan ammattitutkinnon. Arviointiasteikko ammattitutkinnoissa on hyväksytty/ hylätty. Esimerkki ammattitutkinnosta on taloushallinnon ammattitutkinto.

Erikoisammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan alan vaativimpien työtehtävien hallinta. Henkilöllä, jolla on jo alan perustutkinto tai sitä vastaava tiedot ja noin viiden vuoden työkokemus, pystyy suorittamaan erikoisammattitutkinnon. Arviointi erikoisammattitutkinnoissa on hyväksytty/ hylätty. Esimerkki erikoisammattitutkinnosta on taloushallinnon erikoisammattitutkinto.

Henkilökohtaistaminen

Henkilökohtaistaminen tarkoittaa asiakaslähtöistä opintojen suunnittelua tutkinnon suorittamisen eri vaiheissa. Eri vaiheet ovat hakeutumisvaihe, tutkinnon suoritusvaihe ja tarvittavan ammattitaidon hankkimisvaihe. Henkilökohtaistaminen dokumentoidaan ja kootaan asiakirjaksi.

Miksi tutkinto on tärkeä?

Näyttötutkinto on joustava tapa saada todistus osaamisestasi. Monilla on esimerkiksi kaupan alalta kokemusta, eli ammattitaitoa, mutta ei todistusta. Jos haet töitä, todistus osaamisestasi on tärkeä olla olemassa.

Tietopuolinen opetus

Painopiste kaikelle oppimiselle on työssä oppiminen, eli aidossa työympäristössä hankittava ammattitaito. Voi olla, että työssä oppimisen lisäksi opiskelija tarvitsee myös tietopuolista opetusta. Oppilaitoksen tehtävänä on järjestää sitä. Tietopuolinen koulutus tukee oppimista ja antaa uusinta tietoa kyseiseltä ammattialalta. Opiskelijan tarve teoria/tietopuolisten opintojen tarpeesta kartoitetaan yhdessä oppilaitoksen edustajan ja opiskelijan kanssa.

Oppisopimus

Opiskelija hankkii työpaikan yleensä itse. Oppisopimusopiskelija on työsuhteessa työnantajaan. Oppisopimus solmitaan työntekijän, työnantajan sekä koulutuksen järjestäjän kanssa. Työpaikalla opiskelijalla on työpaikkaohjaaja, joka huolehtii työssä oppimisesta. Oppisopimustoimistot auttavat opiskelijaa käytännön asioissa.

Omaehtoinen koulutus

Omaehtoinen koulutus on tarkoitettu ammattitaidon vahvistamisesta ja tutkintojen suorittamisesta kiinnostuneille aikuisille. Omaehtoinen koulutus voi olla päätoimista tai osa-aikaista esim. työn ohessa tapahtuvaa. Opetusta on vain noin 2-3 lähipäivää kuukaudessa. Tietopuolista koulutusta järjestää oppilaitos/ koulutuksen järjestäjä.

Tutkintomaksu

Tutkintomaksu on ainoa maksu joka opiskelijalta laskutetaan ammatillisissa perustutkinnoissa. Sen suuruus on 1.3. 2011 alkaen 58 euroa ja se laskutetaan opintojen alkuvaiheessa. Tutkintomaksu menee Opetushallitukselle ja on tarkoitettu tutkintotoimikuntien toiminnan rahoittamiseen.

Muut opiskelijamaksut

Ammatti – ja erikoisammattitutkinnoissa oppilaitos tai koulutuksen järjestäjä voi periä tutkintomaksun lisäksi kohtuullista maksua kustannusten kattamiseksi

Ammattitaidon arviointi/ tutkintotilaisuus

Arviointi perustuu aina tutkinnon perusteissa vaadittuihin ammattitaitovaatimuksiin. Arviointi tapahtuu aidossa työtilanteessa ja työympäristössä. Tutkintosuoritus voi olla kertaluontoinen tai pidemmällä aikavälillä tapahtuva työsuoritus. Arvioijana voi toimia henkilö, jolla on riittävästi ammattitaitoa arvioida suoritukset. Oppilaitos hyväksyy ja perehdyttää arvioijat.

Arviointikeskustelu

Kun kaikki tutkintotilaisuudet on pidetty hyväksytysti, on aika järjestää arviointikeskustelu. Se pidetään mieluiten työpaikalla. Keskusteluun osallistuvat tutkinnon suorittaja ja kolme edustajaa. Edustajat ovat työnantajan edustaja (esimies), työntekijän edustaja (työtoveri) sekä oppilaitoksen edustaja. Lopullisen päätöksen arviointikeskustelun yhteenvedon pohjalta tekee tutkintotoimikunta.

Tutkintotoimikunta

Tutkintotoimikunta on valtakunnallinen tai alueellinen luottamuselin, jonka jäsenistön on Opetushallitus vahvistanut. Jäsenistö koostuu alan ammattilaisista. Tutkintotoimikunta vastaa näyttötutkintojen valvonnasta ja tekee arvioinnin lopullisen päätöksen, eli vahvistaa edellä mainitun kolmikantaisen arvioijaryhmän päätöksen.

Koulutusrahasto

Tutkinnon suorituksen jälkeen on mahdollista hakea ammattitutkintostipendi. Koulutusrahastosta (www.koulutusrahasto.fi). Stipendin suuruus on 365 e (v. 2011). Sen saa henkilö, jolla on vähintään viisi vuotta työkokemusta ja on alle 64 vuotias. Katso lisätietoja internet - sivuilta.

Tutkintotodistus

Kun kaikki tutkinnossa vaadittu ammattitaito on saavutettu, arvioitu ja hyväksytty, on aika saada tutkintotodistus. Todistuksen myöntää tutkintotoimikunta. Tutkinnon suorittajan tulee saada todistus viimeistään kahden kuukauden kuluessa viimeisen tutkinnon osan suorittamisesta. On mahdollista saada myös osatutkintotodistus.

Erilainen oppija ja näyttötutkinnot

Erilainen oppija on henkilö, joka kohtaa opiskelussaan oppimisvaikeuksia ja tarvitsee yksilöllistä tukea opinnoissaan. Oppimisvaikeus ei estä oppimista vaan tärkeintä on oikean oppimistyylin löytäminen. Tutkintotilaisuudet tulee suunnitella niin, että yksilölliset tarpeet huomioidaan. Näyttö/ tutkintotilaisuus suunnitelmaan tulee kirjata vaihtoehdot suoritustavat (esimerkiksi suullinen esitys, jos kirjallisen materiaalin tuottaminen on vaikeaa). Tutkinnon suorittajan perehdytykseen ja ohjeistukseen on käytettävä riittävästi aikaa ennen tutkintotilaisuuksia.

Maahanmuuttajien koulutus

Ennen ammatillista peruskoulutusta maahanmuuttajat voivat osallistua valmistavaan koulutukseen, jossa päätavoitteena on kielen oppiminen. Maahanmuuttajilla ja muiden kieli – ja kulttuuriryhmien edustajilla on samat ammattitaitovaatimukset kuin muillakin. Ennen tutkintotilaisuutta kielitaidon on oltava sellainen, että tutkinnon suorittaja ymmärtää tutkintosuoritukseen liittyvät ohjeet ja määräykset. Ne tulee esittää selkeästi!

Aikuisten opinto-ohjaus

Koulutuksen järjestäjällä on päävastuu opiskelijoiden ohjaamisesta. Opinto – ohjauksen päätavoite on tukea elinikäistä oppimista. Aikuisopiskelijan ohjaus koostuu ryhmäohjauksesta ja henkilökohtaisesta ohjauksesta. Ohjaus on luottamuksellista ja ohjauksen sisältö riippuu täysin opiskelijan tarpeesta tutkinnon suorittamisen aikana.

